

Slávnosť Všetkých svätých

*Hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať,
zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov*

Dnes je slávnosť Všetkých svätých. V minulosti bola úcta k svätým veľmi populárna. Dnes je menšia. V minulosti by sme mohli vidieť, ako boli početné sochy a bočné oltáre a obrazy svätých po celom chráme. Niekedy sa obracalo s prosbami o pomoc skôr na nich, ako na Boha. Boh v našom ponímaní bol ďaleko, ale svätí žili na tomto svete, zakusovali to isté čo aj my, zápasili s tými istými ťažkosťami a preto si myslíme, že nás budú lepšie rozumieť. Často sme ich brali ako sprostredkovateľov našich prosieb Bohu. Zabúdalo sa, že Boh prišiel na túto zem, stal sa človekom a bol nám podobný vo všetkom okrem hriechu.

Dnes, ten kto sa modlí, tak sa obracia priamo na Boha a v tomto dialógu s ním vieme rozoznať a pochopiť ako On vidí našu realitu. Od neho dostávame svetlo keď máme porozumieť tomu, ako On chce aby sme žili svoj život na tomto svete.

V minulosti stať sa svätým bolo veľmi komplikované. Samozrejme, že bolo potrebné byť mŕtvy (teda po smrti) a byť v raji. Niekedy sa totiž medzi ľuďmi za svätých považovali aj žijúce osoby, napr. ktoré robili zázraky. Ale Cirkev za života nikto nevyhlásila za svätého. Za života je potrebné hrdinským spôsobom žiť kresťanské čnosti a možno sa k tomu očakáva nejaké prorocké gesto. Keď to takto zadefinujeme, zistíme že svätých v Cirkvi je vlastne veľmi málo. Ak si to teda takto uvedieme na správnu mieru, tak sa oprávnene môžeme spýtať: Teda koho to dnes oslavujeme? Oslavujeme tých, ktorí sú v raji a nevieme o ich hrdinstvách, alebo koho vlastne? Nie veci sa nemajú tak.

Vráťme sa k našim koreňom. My sme už od začiatku boli tak od židov, ako aj od pohanov nazývaní pohrdlivo: Galilejčania, Nazaretčania, kresťania – čo bol taktiež pohrdlivý termín. Označoval skupinu ľudí, ktorí nasledovali akéhosi mesiáša, ktorý skončil život na kríži odsúdený duchovnými autoritami. Medzi nami sme sa nenazývali kresťanmi. Nazývali sme sa *bratmi, veriacimi a učeníkmi Pána*, či *nasledovníci Cesty* ktorou prešiel Ježiš z Nazareta. Nazývali sme sa *dokonalými* a neskôr *svätými*. Áno, tak sme sa nazývali my kresťania na začiatku našej histórie. Napr. keď Pavol píše svoje listy, tak ich adresuje svätým. Svätým, ktorí sú vo Filipách, Kolosách v Ríme ... hľa nepísal svätým, ktorí sú v nebi, ale svätým ktorí bývajú v konkrétnych mestách. Musíme to pochopiť, aby sme si uvedomili, čo to znamená prináležať do spoločenstva, ktoré je pozývané byť sväté. Svätý znamená byť oddelený od kultu, ktorý je pohanský. Nie tým, že sa býva v inom svete. Žije sa vo svete, ale s inými kritériami. Už to nie sú kritériá pohanov. A čím sa odlišuje život? Je to život toho, kto prijal blahoslavenstvá ktoré kázal a ktoré vtelil do svojho života Ježiš z Nazareta. To je blažený muž. Muž, ktorého Boh považuje za dokonalého, ktorý naplno realizoval svoju identitu Božieho dieťaťa. Svätým je teda ktokoľvek, kto prijme a namáha sa žiť ponuku, ktorú človeku dal Ježiš z Nazaretu. Teda byť baránkom ktorý nasleduje Jeho – baránka, ktorý prišiel dať život. Dnes nebudeme komentovať evanjeliový text dnešnej nedele. Evanjelista Matúš nám tam zachytáva Ježišove blahoslavenstvá. My si však všimneme úryvok z knihy Zjavenia z prvého čítania, kde nám svätopisec dáva možnosť kontemplovať dva druhy svätých. V druhej skupine budeme aj my a v prvej skupine je veľké množstvo svätých - spolu 144.000 ...

Ja, Ján, videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: „Neškodíte zemi ani moru ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha!“

A počul som počet označených: stoštyridsatštyritisíc označených zo všetkých kmeňov synov Izraela.

Nachádzame sa pred obrazom veľkej planiny, ktorá predstavuje celý svet (židia považovali Zem za planinu, akoby dosku, ktorá sa vznáša nad priepasťou). Prichádzajú štyria anjeli zo štyroch svetových strán a oni zadržiavajú vetry. Ak by ich totiž nechali bez kontroly, tak tieto vetry by zničili celú zem. Na scénu však vystupuje piaty anjel, ktorý vystupuje od východu – teda odkiaľ prichádza svetlo a tento piaty anjel hovorí prvým štyrom anjelom: „*Počkajte! Skôr ako bude zem zničená, Boh chce, aby označil pečaťou svojich služobníkov. Ten kto nedostane pečať tak bude zničený vetrami.*“ Čo to hovorí? Skúsme si priblížiť symboliku.

Pečať je symbol príslušnosti. Ukazuje príslušnosť istému majiteľovi – či sa jedná o nejaký predmet, alebo o nejakú osobu. Rovnako na otrokov sa dávala pečať. Ak otrok zmizol a bol nájdený, tak sa hneď zistilo, kto je jeho majiteľ: „*Ty patíš tomu pánovi!*“. Rovnako na predmety sa dávali pečate. Teda to, čo bolo označené pečaťou niekoho, to bolo jeho vlastníctvom.

Obraz pečate nachádzame tak v Starom ako aj v Novom zákone. Nádherne to opisuje snúbenica v Piesni piesní: „*Polož si ma ako pečatidlo na svoje srdce ako pečatidlo na svoje rameno*“ (Pies 8, 6 SEB) – snúbenica tým chce povedať: „*Ty patíš mne, nemôžeš mať milenky, pretože si môj, máš moju pečať na svojom srdci.*“ Zo srdca pramenia všetky myšlienky, rozhodovania, emócie. Pečať na ramene – to znamená, že všetky tvoje skutky musia byť urobené v harmónii so mnou, pretože ty patíš mne.

V Novom Zákone prvým na ktorého Boh otláčil svoju pečať je Ježiš: „*Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečaťou*“ (Jn 6, 19) Teda všetko to, čo Ježiš robí, hovorí, myslí je v dokonalej harmónii s tým komu patrí – Nebeskému Otcovi. Ale aj veriaci dostávajú pečať pri krste. Meníme tým svojho „vlastníka“. Už viac nepatríš svetu a satanovi, ale už patíš Kristovi. Urobil sa krok zmeny. Pavol v liste Efezanom hovorí: „*keď ste v neho uverili, označení pečaťou prisľúbeného Duchu Svätého*“ (Ef 1,13) – toho ktorý dáva Boží život. A ešte iné miesto z listu Efezanom: „*A nezarmucujte Svätého Božieho Duchu, v ktorom ste označení pečaťou na deň vykúpenia.*“ (Ef 4.30). A v Apokalypse sa hovorí, že aj zlí nosia - nie pečať, ale znak a je to znak šelmy (Zjv 13). Hľa je to istý druh pečate, ktorý nosia aj zlí!

Vráťme sa ku knihe Zjavenia. Piaty anjel hovorí o označení vyvolených. Je to znamenie, ktoré označuje tých, ktorí nepatria pohanskému svetu, neadorujú idoly, ale Pána. Neskôr uvidíme, kto sú to tí, ktorí sú označení. Z hebrejskej tradície vieme, že sa pečatilo tak, že sa použilo posledné písmeno hebrejskej abecedy – Tau. V starobylej hebrejčine malo toto písmeno tvar kríža. Svätopisec zachytáva počet tejto prvej skupiny, ktorá je označená pečaťou, písmenom Tau a teda patria Pánovi – je ich 144.000. Nie je to nejaké matematické číslo ktoré by malo vyjadriť počet, ale toto číslo chce vyjadriť kvalitu. Určuje číslo 12 (počet kmeňov Izraela) násobené 12 a potom zväčšené až do nekonečna číslom 1000. Je to Boží ľud, ktorým sme dnes my, totiž začal od tejto prvej bunky, ktorým je Izrael. Hľa koho reprezentuje tento počet 144.000 - je to ľud Izraela. Izraeliti, ktorí sa v priebehu histórie vložili so svojou spoluprácou do dejín spásy. Ktorí sa slobodne vložili do plánu, ktorý Boh mal so svetom. Sú to služobníci Pána. Sú to ľudia, ktorí pripravili príchod Mesiáša, patriarchovia, proroci a všetci tí, ktorí rozoznali Jeho príchod, keď prišiel medzi nás: Mária, Jozef, Ján Krstiteľ, apoštoli a židovská komunita, ktorá vytvorila prvé kresťanské spoločenstvo – tých ktorí pochopili aký je plán Pána s ľudstvom a spolupracovali s Pánom na tomto projekte. Tí, ktorí z rôznych dôvodov nevstúpili do tohto plánu – pretože nechápali, neprijali ho ... tak boli akoby sfúknutí von vetrami histórie a zostali na okraji dejín spásy – v časti, ktorá zostane zabudnutá a vyhodená von. Pozor nie sú to ľudia, ktorí budú vyhodení von! To ich rozhodnutia, ktoré nie sú v harmónii s Božím projektom, tak tie nebudú mať účasť na budúcom svete – to

ostatné zostáva. Počet 144.000 ukazuje na plnosť verného ľudu Izraela, ktorá dnes pokračuje v Cirkvi. Skutočne Pavol volá Cirkev ako nový Boží Izrael. Pre neho tento prechod medzi Izraelom a Cirkvou (aj z pohanov) nepredstavuje neprekonateľný priepasť. Naopak Cirkev je pokračovanie tej pôvodnej skupiny, ktorá je znázornená číslom 144.000 - ľudí, ktorí sa vložili do služieb Božieho plánu a táto skupina teraz pokračuje v komunite kresťanov. Izrael je matkou kresťanského spoločenstva. Sú to oni, aj keď možno nie vedome – kto zrodil nový Boží ľud, Cirkev. Teraz vstupuje na scénu druhá skupina a tam sme už aj my.

Potom som videl; a hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy a mohutným hlasom volali: „Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!“ Všetci anjeli stáli okolo trónu, starcov a štyroch bytostí, padli na tvár pred trónom, klaňali sa Bohu a volali: „Amen! Dobrorečenie a sláva, múdrosť a vd'aka, česť a moc i sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen.“

Po 144.000 vyvolených vstupuje na scénu nespočítateľný zástup. Svätopisec nehovorí o nejakom veľkom čísle, ale výslovne hovorí: nik nemôže spočítať ... pretože chýbajú číslice... Tento nesčíselný zástup je opísaný štyrmi elementami: národ, kmeň, plemien a jazyk. Počet štyri naznačuje štyri svetové strany zeme. Tento nekonečný zástup je tvorený všetkými ľuďmi, ktorí sú na zemi – bez akéhokoľvek rozlišovania. A táto druhá skupina naznačuje všetkých zachránených zo všetkých národov a všetkých čias. Čo znamená zachránených? Dávajme pozor! Nie sú to tí, čo sú už v raji. Autor Apokalypsy hovorí o nás – sme to my, títo zachránení. Sú to všetci tí, ktorí sa nenechali skorumpovať šelmou tj. ktorí nevedli život poznačený pripútanosťou cudzím idolom a božstvám. Ale sú to tí, ktorí v krste dostali pečať príslušnosti ku Kristovi. Teda autor knihy Zjavenia teraz opisuje, kto sme my. Pozrime sa teda ako sa opisuje tento zástup svätých – ktorými sme my.

Stoja na nohách. Je to symbol toho, že sme vzkriesení. Dostali sme život, ktorý nie je poznačený biologickou smrťou. Náš život je životom vzkriesených. Symbol stáť na nohách by mal byť prítomný v našich bohoslužbách. Neznamená to tých, ktorí sú už v raji. Je to kresťanské spoločenstvo, ktoré nosí toto znamenie. Kto stojí na nohách je žijúci. Koncil v Nicei (r. 325) zakázal pokľaknúť počas eucharistickej modlitby – pretože kresťania sú ľudia vzkriesení. Až neskôr prišla úcta a nábožnosť a začalo sa kľakať.

Druhý znak – biele rúcha. Biela farba je symbolom svetla. Vy ste svetlo sveta povedal Ježiš. Nie kvôli tomu, že by sme vyžarovali nejaké vlastné svetlo, ale je to svetlo Krista, ktoré prechádza cez nás. A teda je to odev, ktorý je podpísaný. Taký, aký sme dostali pri krste – tam sme počuli, že toto rúcho máme priniesť nepoškvrnené do života večného. Krstom sme novou osobou. Tento odev musí byť rozpoznateľný okamžite tými, ktorí sa k nám približujú, pretože je to Kristov odev. Pavol v liste Galaťanom hovorí: „*Všetci ste Božie deti pretože keď ste boli pokrstení, tak ste sa zaodeli Kristom.*“

Tretia charakteristika skupiny – ktorá opakujem že sme my všetci – tak sú palmy v rukách. Palma je symbol oázy, plodnosti, života a neskôr aj symbol víťazstva. Je to víťazstvo života v pustej a vyprahnutej púšti.

Štvrtá charakteristika – sú to ľudia, ktorí chvália Boha. Človek kedy je naplno človekom? Vtedy keď chváli Boha, t.j. keď si uvedomí vlastnú identitu, keď sa začne pýtať na zmysel vlastnej existencie a zmysel všetkého stvorenstva. Skúsme si predstaviť všetko stvorenstvo bez človeka. Nič na Zemi by nemalo zmysel! Všetko čo je stvorené, tak existuje len preto, aby ten tvor ktorý je schopný byť si sám seba vedomý (teda človek) si mohol uvedomiť, že jediný dôvod pre ktorý všetko existuje je ten, aby vzdal Bohu chválu –tj. aby mu ďakoval že bol zapojený do vytvárania jeho obrazu lásky! A svätý je ten, kto chápe toto všetko a chváli Boha. Kto nechváli Pána ešte nepochopil z akého dôvodu prišiel na tento svet. Dnes sa veľa hovorí o nechápaní

posvätna. Ale kult svätosti určite nezmizol – len sa premiestnil na iné idoly. Sú to rozum, veda, progres ... to všetko sú výborné skutočnosti, ale beda, ak sa im začne vzdávať taká úcta, akoby oni boli božstvá. Nikdy nesmú byť oni, ktoré určujú, čo je morálne a čo nie. Dnes môžu existovať veľmi rafinované idoly, ale treba ďakovať Bohu, že On otvára oči a dáva mnohým rozpoznať lži a klamstvá dnešného času a tak sa ukáže pravdivosť a sláva jedného živého Boha i úcta, ktorá patrí iba Jemu. A teraz nám svätopisec povie, kto je to táto nekonečná masa...

I prehovoril jeden zo starcov a povedal mi: „Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli?“ Povedal som mu: „Pán môj, ty to vieš.“ A on mi povedal: „To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi.“

Autor knihy Zjavenia nás núti, aby sme dobre chápali kto sú to tí ktorí patria do tohto veľkého zástupu. A robí to otázkou, ktorú dáva Svätopiscovi jeden zo starcov t.j. jeden z 24, ktorí sedia okolo trónu Boha. On sa pýta: „Títo oblečení do bielych šiat, kto sú to a odkiaľ prichádzajú?“ Ján mu odpovedá: „*Pane ty to vieš, ja to neviem.*“ A potom mu to stavec vysvetlí. Kto je stavec? Koho reprezentujú títo 24 starci, ktorí sú okolo Božieho trónu? Reprezentujú naše kresťanské spoločenstvá, ktoré si osvojili poslanstvo evanjelia a odovzdávajú ho životom, ktorý Krista vteľuje. Dá sa povedať, že každé naše spoločenstvo má takéhoto starca a mohli by sme mu dať meno. Stavec hovorí: „*Sú to tí, čo prichádzajú z veľkého súženia.*“ Čo to znamená? Možno si myslíme, že sú to tí, ktorí mali veľké súženia v živote, alebo že sú to obeť nejakého prenasledovania za Diokleciána, Domiciána a teraz sú v raji. Nie tak! Sloveso je v prítomnom čase: „*ktorí prichádzajú z veľkého súženia*“. Ak by sme slovo „*súženie*“ chápali inak, tak by sa dalo povedať: „*Prichádzajú z veľkej vášne lásky*“ (Pozn. prekladateľa: *passione* v taliančine znamená súženie, bolesť, ale aj vášeň). Potom by sme hneď chápali, na čo sa stavec odvoláva. Sú to tí, ktorí dnes veľmi horia láskou voči Kristovi ktorý nám daroval život!

Napokon čítame, že oblečení do bieleho rúcha si umyli svoje šaty v Baránkovej krvi a tak sa stali ich rúcha biele. Skutočnosť by taká samozrejme nemohla byť, ale symbol je jasný. Krv je symbol darovaného života – toho Kristovho. Umyť vlastné šaty, teda vlastnú životnú voľbu, nechať ju prežiarit Kristom a jeho láskou – jeho darovaným životom znamená prežiarit ich svetlom. Hľa, keď sa niekto pozerá na Kristov život, zostane stáť s otvorenými ústami a povie: „*Toto je krásny život, dokonalý život!*“. Tento nekonečný zástup je tvorený všetkými tými, ktorí si obliekli tento dokonalý odev, ktorý dosahuje schopnosť darovať život a to dokonca aj pre nepriateľa – lebo taký bol život Krista.

Hľa v dnešný deň sme povolání hľadieť a rozjímať na túto rodinu svätých, tých, ktorí pochádzajú z vášne lásky, tej veľkej vášne, ktorou je Kristova láska.

Zdroj: Fernando Armellini Festa di Tutti i Santi Prima Lettura

https://www.youtube.com/watch?v=vek__y0hgmk

Preklad: Marek Iskra